

जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांना पीक
कर्ज रुपांतरणासाठी नाबार्डच्या ६०%
फेर कर्जास शासनाची हमी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०१५/सपववि/प्र.क्र. ५१/अर्थबळ,

मंत्रालय, मुंबई-३२

दिनांक :- ४ ऑगस्ट, २०१५

वाचा-१) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी-१०९९/प्रक्र.६८/शा.हमी, दि. ५.११.१९९९.

२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.शाहमी-१००८/प्रक्र.१८/शा.हमी, दि.२८.४.२००८

३) नाबार्ड परिपत्रक क्र.एनबी.डीओआर (एसटी पॉलीसी/६७५/अ.१०/२०१५-१६,
दि.२९/५/२०१५.

प्रस्तावना:

सन २०१४-१५ च्या खरीप हंगामातील २३,८११ गावे व रब्बी हंगामातील १२५३ गावांतील पैसेवारी ५० पैसेपेक्षा कमी असल्याबाबत महसूल व वन विभागामार्फत शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेले आहे. या शासन निर्णयानुसार संबंधित जिल्ह्यातील शेतक-यांनी सन २०१४-१५ या वर्षात घेतलेल्या पीक कर्जाचे मध्यम मुदत कर्जात पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी रुपांतरण करण्याबाबत शासनामार्फत निर्देश देण्यात आले आहेत. नैसर्गिक आपत्तीमुळे अल्प मुदत कर्जाचे मध्यम मुदत कर्जात रुपांतरण करण्याबाबत नाबार्डच्या प्रचलित धोरणानुसार) दि .२९/५/२०१५ चे परिपत्रक (शेतक-यांना नवीन पीक कर्ज उपलब्ध करून देण्यासाठी रुपांतरित कर्जाची ६० % रक्कम नाबार्डमार्फत शासनाच्या हमीवर महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस फेर कर्ज स्वरूपात मंजूर करण्यात येते .नाबार्डमार्फत महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस देण्यात येणा-या नाबार्ड हिश्याच्या ६०% रकमेच्या फेर कर्जासाठी राज्य शासनाची हमी देण्याचा निर्णय दि.१२/७/२०१५ च्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय :

सन २०१४-१५ या वर्षात ज्या गावामध्ये ५० पैसेपेक्षा कमी पैसेवारी जाहीर केली आहे त्या जिल्ह्यातील "परिशिष्ट अ" येथे नमूद ७ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी अल्पमुदत कर्जाचे मध्यम मुदत कर्जात रुपांतरण केलेल्या रकमेपैकी नाबार्डकडून महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस देण्यात येणा-या नाबार्ड हिश्याच्या ६० % रकमेच्या फेरकर्जास (रु. ४६७.६२ कोटी) शासन हमी मंजूर करण्यात येत आहे.

२. सदर शासन हमीची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून अथवा नाबार्डकडून कर्ज वितरीत केल्याच्या दिनांकापासून ५ वर्षांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहील.

३. नाबार्डकडून घेण्यात येणा-या कर्जाचा वापर मंत्रीमंडळाने मान्यता दिलेल्या प्रयोजनाप्रमाणे करण्यात यावा.

४. शासन हमीवर घेण्यात येणाऱ्या कर्जासंबंधी नाबार्ड, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक व शासन यांच्यामध्ये करार / सामंजस्य करार करण्यात यावा. हमी आवाहनित होऊन राज्य शासनास नाबार्डचा निधी परत करावा लागल्यास राज्य शासनास ती रक्कम राज्य सहकारी बँकेच्या चल/अचल मालमत्तेतून वसूल करण्याचा हक्क राहील.

५. करारनाम्याशिवाय किंवा करारनामा स्वाक्षरीत होण्यापूर्वी नाबार्डने कर्ज संवितरीत केल्यास शासन हमी अवैध ठरेल.

६. करारपत्रात खालील अटी व शर्तीचा समावेश करण्यात यावा.

- i) शासन हमी एकूण रु. ४६७.६२ कोटी इतक्या कर्जाच्या रकमेपुरतीच सिमीत राहील.
- ii) सदर शासन हमीची मुदत शासन निर्णय निर्गमित केल्याच्या दिनांकापासून अथवा नाबार्डकडून कर्ज वितरीत केल्याच्या दिनांकापासून ५ वर्षांच्या कालावधीपर्यंत वैध राहील.
- iii) सदर शासनहमीचा वापर महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस चक्रीय पध्दतीने करता येणार नाही.
- iv) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून कर्जाच्या परतफेडीत अथवा व्याजाची रक्कम देण्यास होणा-या कसुरीची सूचना शासनास ९० दिवसाच्या आत देणे नाबार्डला बंधनकारक असेल.
- v) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून कर्जाची परतफेड करण्यास विलंब झाल्यास त्याकरिता आकारण्यात आलेल्या दंडनीय व्याजाकरीता व इतर कोणत्याही देय रकमांसाठी शासन हमी लागू होणार नाही.
- vi) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस कर्ज देतांना कर्जाच्या सुरक्षिततेसाठी नाबार्डने प्रचलित धोरणानुसार आवश्यक त्या उपाययोजना कराव्यात व या अनुषंगाने केल्या जाणाऱ्या करारात या बाबींचा अंतर्भाव करण्यात यावा.

वरील (i) ते (vi) पैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

७. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेला रु. ४६७.६२ कोटीची शासन हमी अ.क्र.१ येथील दिनांक ५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अटी तसेच खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहील:-

- i) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक हे Principal Debtor राहतील.
- ii) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेस पीक कर्जाचे पुर्नगठन करण्यासाठी लागणारी रक्कम विचारात घेऊन आवश्यक तेवढ्याच कर्जाची उचल करण्यात यावी.
- iii) कर्जाच्या व्याजाचा दर नाबार्डकडून वेळोवेळी निश्चित केलेल्या दरानुसार असेल याची खात्री करण्याची संपूर्ण जबाबदारी सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाची राहिल.

- iv) सदरचे कर्ज (मुद्दल + व्याज) फेडण्याची संपूर्ण जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक यांची राहिल.
- v) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने प्रथम हप्त्याच्या देय दिनांकापासून दर तीन महिन्याला कर्ज परतफेडीच्या प्रगतीबाबतची स्थिती दर्शविणारी माहिती सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग / वित्त विभागाकडे सादर करावी.
- vi) महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेने प्रथम हप्त्याच्या देय दिनांकापासून तीन विहित कार्यपद्धतीने लेखा परिक्षित केलेल्या त्यांच्या लेख्यांची एक प्रत शासनास सादर करावी.

८. हमी शुल्क

राज्य शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार शेतकऱ्यांना वितरीत करण्यात येणाऱ्या पीक कर्जावरील व्याज नियंत्रित असल्याने नाबार्डकडून घेण्यात येणाऱ्या सदर कर्जाच्या हमीपोटी दयावयाच्या हमीशुल्कातून सूट देय राहिल.

९. हा शासन निर्णय सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या नस्ती क्र. टंचाई-०११५/प्र.क्र.५४/ २-स वरील प्रस्ताव व वित्त विभागाचा शासन हमी क्र. २/२०१५-१६ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेस कर्ज घेण्यासंबंधी करावयाच्या करारपत्रावर शासनाच्या वतीने स्वाक्षरी करण्याकरिता सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागातील संबंधीत सहसचिव/ उपसचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०८०४१०४७४०५२०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मीनल पेडणेकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) राज्यपालाचे सचिव,
- २) मुख्यमंत्र्याचे प्रधान सचिव,
- ३) प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई.
- ४) प्रबंधक, लोक आयुक्त महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ५) प्रबंधक, उप लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

- ६) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक,
- ७) महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- ९) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानभवन सचिवालय, मुंबई (५ प्रती)
- १०) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई.
- ११) बहुजन समाज पार्टी, डी-१, इन्सा इटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई
- १२) भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी.डी.ओ.बॅरेक्स क्र १, योगक्षेमसमोर, वसंतराव भागवत चौक, नरीमन पॉईंट, मुंबई- २०,
- १३) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी ३१४, राजभवन, एस.व्ही.पटेल रोड, मुंबई- ४०० ००४,
- १४) भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी) महाराष्ट्र कमिटी, जनशक्ती हॉल, ग्लोव मिल पॅलेस, वरळी, मुंबई-१३,
- १५) इंडियन नॅशनल काँग्रेस पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय) समिती, टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई- ४०००२५,
- १६) नॅशनॅलिस्ट काँग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई- २१,
- १७) शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई-४०००२८,
- १८) प्रधान सचिव (सहकार), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- १९) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, (सहकार विभागामार्फत)
- २०) राष्ट्रीय कृषि आणि ग्रामीण विकास बँक, पुनर्वित्त विभाग, बांद्रा कुर्ला संकुल , बांद्रा मुंबई-४०० ०५१
- २१) कार्यासन अधिकारी, २ स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई--४०० ०३२,
- २२) वित्त विभाग (साउ /व्यय-१ /ऋण व हमी नियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई.
- २३) निवड नस्ती -अर्थबळ.

शासन निर्णय क्रमांक : शाहमी-२०१५/ प्र.क्र.५२/ अर्थबळ, दिनांक ४/८/२०१५
सोबतचे जोडपत्र

परिशिष्ट - "अ "

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	जि.म.स. बँक	रुपांतराची रक्कम	नाबार्ड ६०% हिस्सा
१	अकोला (+वाशिम)	३६३७४.०६	२१८२४.४३
२	अमरावती	१३,२२९.१५	७१३७.४९
३	यवतमाळ	११३०३.४२	६७८२.०५
४	गडचिरोली	५६.९२	३४.१५
५	चंद्रपूर	९६५७.९५	५७९४.७७
६	भंडारा	७००.६०	४२० .००
७	नाशिक	६६१६.१०	३९६९.६६
		७७९३७.६६	४६७६२.५५